

La història contemporània de Catalunya en l'ensenyament primari i secundari, 1970-1990

Francesc Xavier Hernández Cardona

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tesisenxarxa.net) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tesisenred.net) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tesisenxarxa.net) service has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized neither its spreading and availability from a site foreign to the TDX service. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service is not authorized (framing). This rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

UNIVERSITAT DE BARCELONA
DIVISIÓ I
DEPARTAMENT D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

TESI DOCTORAL

"LA HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA DE CATALUNYA EN
L'ENSENYAMENT PRIMARI I SECUNDARI, 1970-1990"

per Francesc Xavier Hernández i Cardona

Director de la Tesi: Dr. Pelai Pages i Blanch
Setembre del 1993.

BIBLIOGRAFIA

-
- ALBAREDA, J. "L'Onze de Setembre: Realitat i mite". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 62-65.
- ALCOBERRO, A. "Els mites fundacionals". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 16-21.
- ALCOBERRO et al. *Terra de Marca. Història de Catalunya*. Madrid: Ed. Alhambra, 1989.
- ALTAMIRA, R. *La enseñanza de la historia*. Madrid: Libreria de Victoriano Suarez, 1895.
- ALVAREZ DE MORALES, A. *La Ilustración y la reforma de la Universidad en la España del siglo XVIII*. Madrid: Instituto de Estudios Administrativos, 1971.
- ALVAREZ OSÉS, J.A. "La revisión de conceptos en nuestra Historia Antigua". A: *Revista de Bachillerato*. 1977, julio-septiembre, núm. 3, pàg. 11-17.
- ALVAREZ OSÉS, J.A. "La Historia en el Bachillerato actual: estado de la cuestión". A: *Revista de Bachillerato*. 1978, suplemento del núm. 5, pàg. 14-19.
- ALVAREZ OSÉS, J.A. et al. "La historia en los textos de Bachillerato (1938-1975). Proyecto de investigación y análisis de un tema: La Segunda República". A: *Revista de Bachillerato*. 1979, núm. 9, pàg. 2-18.
- ANTISERI, D. *Epistemologia contemporanea e didattica della storia*. Roma: Armando, 1971.
- APPLE, M.W. *Maestros y texto. Una economía política de las relaciones de clase y sexo en educación*. Madrid: Ed. Paidós-MEC, 1989.
- AREVALO, J. *Historia*. Madrid: Compañía Bibliografica Española, 1960.
- ARGIBAY, M.; CELORIO, G.; CELORIO, J.J. *La cara oculta de los textos escolares. Investigación en Ciencias Sociales*. Bilbao: Servicio Editorial. Universidad del País Vasco, 1991.
- ASIAN, J. *Nociones de Historia. Edades Moderna y Contemporanea*. Barcelona: Bosch, 1956.
- ASIAN, J i IBÁÑEZ, I. *Historia Universal Moderna y Contemporánea*. Barcelona: Ed. Bosch, 1970.

ASSESSORIA DIDACTICA DEL CATALÀ DE ROSA SENSAT. "Els continguts catalans a l'Escola". A: *Perspectiva Escolar*. 1978, núm. 26.

AUSUBEL, D. P. "Meaningful reception learning and the acquisition of concepts". A: KLAUSMEIER, N. J. i HARRIS, C. W. *Analysis of concept learning*. Nova York: Academic Press, 1966.

AUSUBEL, D. P. *Educational Psychology. A cognitive view*. Nova York: Holt, Rinehart & Winston, 1968.

AUSUBEL, D. P. "Some psychological aspects of the structure of Knowledge". A: ELAM, S. *Education and the structure of knowledge*. Illinois: Rand McNally, 1973.

AUSUBEL, D. P.; NOVAK, J. D.; HANESIAN, H. *Educational Psychology. A cognitive view*. Nova York: Holt, Rinehart & Winston, 1978.

AYALA, J.A. "La Historia en el nuevo Bachillerato: contenidos conceptos y metodologia". A: *revista de Bachillerato*. 1978, suplemento del núm. 5, pàg. 20-24.

BAGUÉ, E.; VICENS, J. *Ars. Historia del Arte y de la Cultura*. Barcelona: Teide, 1963.

BALCELLS, A.; MARTÍ, C.; TERMES, J. "Història nacional i història social. Problemes de la historiografia del fet nacional català". A: *L'Avenç*. 1985, núm. 87, pàg. 68.

BALLESTEROS, M. i FERNANDO, R. *Historia Cultural de España*. Barcelona: La Espiga, 1945.

BARCELÓ, M.; RIQUER, B. de; UCELAY DA CAL, E. "Sobre historiografia catalana". A: *L'Avenç*. 1982, núm. 50, pàg. 68-73.

BARREIRO, H. "Repercusiones de la revolución ideológica y científica del último tercio del siglo XIX en las innovaciones educativas de la Institución Libre de Enseñanza". A: *Historia de la educación Revista Interuniversitaria*. 1983, núm. 2, pàg. 209-216.

BARRIO, C. del et al. "Notas para un primer balance". A: *Cuadernos de Pedagogia*. 1982, núm. 93, pàg. 28-32.

BATLLORI, R. et al. *Les Ciències Socials a la Segona Etapa d'EGB*. Barcelona: Rosa Sensat-Edicions 62, 1981.

BATLLORI, R.; CASAS, M. "El medi com a punt de partida per a l'estudi de les ciències socials". A: *Perspectiva Escolar*. 1980, núm. 46.

- BATLLORI, R.; CASAS, M. *L'ensenyament de la Història a l'escola: societat i territori al Vallès Occidental*. Barcelona: ICE-Col·lecció Pau Vila núm. 1, 1982.
- BAUDELLOT, Ch.; ESTABLET: *La escuela capitalista en Francia*. Madrid: Ed. Siglo veintiuno de España editores, 1976.
- BAY, A. *Museum programs for young people. Case studies*. Washington: Smithsonian Institution, 1973.
- BENEJAM, P. "Propuesta de programación para el Ciclo Medio". A: *Los programas renovados de la EGB*. 1981, Instituto de Ciencias de la Educación. Universidad Autónoma de Madrid, pàg. 226-230.
- BENNASSAR, B.; PEREZ, J.; AMALRIC, J.P.; TEMIME, E. *Léxico histórico de España Moderna y Contemporánea*. Madrid: Taurus, 1982.
- BERMEJO DE LA RICA, A. *Historia y Geografía*. Barcelona: 1939.
- BILBENY, N. *La ideologia nacionalista a Catalunya*. Barcelona: Laia, 1988.
- BINI et al. *Los libros de texto en América Latina*. México: Nueva Imagen, 1977.
- Boletín Oficial del Estado*. 24 de septiembre, 1936.
- Boletín Oficial del Estado*. 23 de diciembre, 1936.
- Boletín Oficial del Estado*. 24 de diciembre, 1936.
- Boletín Oficial del Estado*. 8 de marzo, 1938.
- Boletín Oficial del Estado*. 18 de julio, 1945.
- Boletín Oficial del Estado*. 18 de julio, 1945.
- Boletín Oficial del Estado*. 30 de julio, 1949.
- Boletín Oficial del Estado*. 26 de febrero, 1953.
- Boletín Oficial del Estado*. 12 de junio, 1953.
- Boletín Oficial del Estado*. 18 de junio, 1957.
- Boletín Oficial del Estado*, 18-IV-1975.
- BONAMUSA, F. "La revolució social. Mite i esperança". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 74-77.

BORDIEU, P.; DARBEL, A. *L'amour de l'art. Les musées d'art européens et leur public*. Paris: Editions de Minuit, 1969.

BOTTON-BOUGET, A. *Tout le programme de la 6e à la 3e. Histoire. Géographie*. Paris: Larousse, 1988.

BRUNER, J. *Toward a Theory of Instruction*. Harvard: Cambridge University Press, 1966.

BRUSA, A. *Guida al manuale di storia. Per insegnanti della scuola media*. Roma: Editori Riuniti, 1985.

BRUSA, A. *Analisi dei Manuali*. Milà: Storia in Lombardia, 1985, núm. 5.

BRUSA, A. "Il libro di storia e la programmazione nella secondaria inferiore". A: *Biblioteca scolastica e didattica*. Esperienze e proposte a cura del CIDI, Roma, 1980, pàg. 42-67.

Butlletí. Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya. Col·legi de Doctors i Llicenciats. La història i la geografia de Catalunya a B.U.P. i F.P. (gener-març 1986, núm 54).

Butlletí. Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya. Col·legi de Doctors i Llicenciats. Geografia i Història de Catalunya a Secundaria (Juny de 1988, núm. 63).

CACHO VIU, V. *La Institución Libre de Enseñanza*. Madrid: Ediciones Rialp, 1962.

CALAF, R. *L'ensenyament de la geografia a l'escola*. Barcelona: Barcanova, 1991.

CALAF, R. "Reflexion autour des traditions dans la didactique des Sciences Sociales: suggestions pour la formation des professeurs de l'Ecole Primaire". Comunicació 042. Tretzena Conferència A.T.E.E., Barcelona, 1988.

CALVANI, A. *Il bambino, il tempo, la storia*. Florència: La Nuova Italia, 1988.

CALVANI, A. *L'insegnamento della storia nella scuola elementare*. Florència: , La Nuova Italia, 1986.

CALVANI, A. "La storia personalizzata". A: *Riforma della scuola*. 1979, núm. 26, pàg. 30-32.

CALVANI, A. "Immagine della storia". A: *Riforma della scuola*. 1979, núm. 26, pàg. 46.

CAMPAS, J. et al. *Curs d'Història de les Civilitzacions*. Barcelona: Ed. Serpa, 1981.

CANELLAS, C.; TORAN, R. *Política escolar de l'Ajuntament de Barcelona, 1916-1936*. Barcelona: Barcanova, 1982.

CAPEL, H.; SOLE, J.; URTEGA, L. *El libro de geografía en España (1800-1939)*. Barcelona: CSIC-Publicacions Universitat de Barcelona, 1988.

CAPEL, H.; ARAYA, M.; BRUNET, M.; MELCON, J.; NADAL, F.; URTEAGA, L.; SANCHEZ, I.: *Ciencia para la burguesía*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 1983.

CAPEL, H. *geografía y Matemáticas en la España del siglo XVIII*. Barcelona: Ed. Oikos-Tau, 1981.

CAPEL, H.; LUIS, A.; URTEAGA, L. "La geografía ante la Reforma Educativa". A: *Geocrítica*. 1984, núm. 53, pàg. 28-39.

CARDÓS, M. "El Doctor Estalella i els seus col.laboradors". A: *Perspectiva Escolar*. 1982, núm. 63. pàg. 40-42.

CARPANETTO, D.; CERRARO, D.; GASTALDI, F. "Editoria e insegnamento della storia". A: *Italia contemporanea*. 1977, núm. 128, pàg. 57-90.

CARRETERO, M.; POZO, J.I. i ASENSIO, M. "Comprensión de conceptos históricos durante la adolescencia". A: *Infancia y aprendizaje*. Madrid, núm. 23, 1989.

CARRETERO, M.; POZO, J.I. "La comprensió de la Història a l'E.G.B.: una assignatura pendent". A: *Perspectiva Escolar*. Barcelona, 1985, núm. 92.

CARRETERO, M.; POZO, J.I. "Desarrollo intelectual y enseñanza de la Historia". A: *La geografía y la historia dentro de las Ciencias Sociales: hacia un curriculum integrado*. Madrid: MEC, 1987.

CASALS, A. "Els Trastàmara i la crisi del segle XV". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 26-29.

CASAS, M. et al. *Ciències Socials a la Primera Etapa d'EGB*. Barcelona: Rosa Sensat-Edicions 62, 1979.

CASAS, M. "Orientacions sobre la didàctica de les ciències socials". A: *Perspectiva Escolar*. 1976, núm. 5.

CASAS et. al. *Ciències Socials a la Primera Etapa d'EGB*. Barcelona: Rosa Sensat - Ed. 62, 1979.

- CASAS, E. "La Revolució de 1640 a Catalunya". A: *Perspectiva Escolar*, 1977, núm. 11, pàg. 17-20.
- CASTIÑEIRA, A. *La filosofia a Catalunya durant la transició (1975-1985)*. Barcelona: Fundació Acta, col. Quaderns, núm 4, 1985.
- CASTRO, J.R. *Historia Universal*. Zaragoza: Libreria General, 1960, pàg. 283.
- CATALANO, F. *Metodologia e insegnamento della storia*. Milà: Feltrinelli, 1976.
- Cien Figuras Españolas*. Burgos: Hijos de Santiago Rodriguez, 1943.
- CITRON, S. *Enseigner l'Histoire aujourd'hui. La mémoire perdue et retrouvée*, Paris: Les éditions Ouvrières, 1984.
- CITRON, S. *L'école bloquée*. Paris: Bordas, 1971.
- CITRON, S. "L'Histoire et la géographie à la recherche d'une synthèse de l'éducation moderne", A: *Cahiers Pédagogiques*. 1967, núm. 65, Paris.
- CITRON, S. *Le mythe national*. Paris: Editions Ouvrières, 1988.
- CLEMENTE LINUESA, M. "Análisis de contenido de textos de historia de enseñanza primaria (1945-1975)". A: *Studia Paedagógica*. 1981, núm. 8, (Salamanca).
- Colección Legislativa de España*, t. CLVIII..
- Colección Legislativa de España*, vol. 1º de 1899.
- Colección Legislativa de España*, vol. 2º de 1900.
- Colección Legislativa de España*, vol. 2º de 1901.
- Colección Legislativa de España*, vol. 3º de 1903.
- Colección Legislativa de España*.vol. 4, de 1926, Madrid, 1926.
- Colección Legislativa de España*.vol. 3, de 1931, Madrid, 1931.
- Colección Legislativa de España*.vol. 3, de 1932, Madrid, 1932.
- Colección Legislativa de España*.vol. 4, de 1932, Madrid, 1932.
- Colección Legislativa de España*. vol. 4, de 1934, Madrid, 1934.

COL.LEGI DE DOCTORS I LLICENCIATS DE MADRID. "Una alternativa per a l'ensenyament". A: *Perspectiva Escolar*. 1976, núm. 8 i 9, pàg. 67-75.

COL.LEGI DE DOCTORS I LLICENCIATS DE VALÈNCIA. "Avantprojecte d'alternativa a l'ensenyament". A: *Perspectiva Escolar*. 1976, núm. 8 i 9, pàg. 75-85.

COLL, C. *Marc curricular per a l'Ensenyament Obligatori*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Secretaria General. 1986.

COLOMINES, A. "La identitat nacional catalana en els manuals d'història espanyols". A: *Cultura*. 1990, núm. 17. pàg. 34-38.

COLTHAM, J.B. i FINES, J. *Educational objectives for the study of History*. Londres: The Historical Association, 1971.

CONSEIL DE L'EUROPE. *La religion dans les manuels scolaires d'histoire en Europe..* Estrasburg: Consell d'Europa, 1974.

COOK, C. *Diccionario de terminos históricos*. Madrid: Alianza, 1993.

COUSINET, R. *L'insegnamento della storia e l'educazione nuova*. Firenze: La Nuova Italia, 1964.

Cursos de Historia de España. Barcelona: Teide, 1943.

DEBESSE-ARVISET, M. L. *El entorno en la escuela: una revolución pedagógica*. Barcelona: Fontanella, 1984.

DECLARACIÓ DE L'XI ESCOLA D'ESTIU DE BARCELONA. "Per una nova escola pública catalana". A: *Perspectiva Escolar*. 1976, núm. 10, pàg. 3-9.

DECRET 69/1993 de 23 de febrer, pel qual es regula el procediment i règim d'homologació de llibres de text i altres materials curriculars. D.O.G.C. 17-III-1993.

DECRET 95/1992, de 28 d'abril, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de l'educació primària.. D.O.G.C. 13- V-1992.

DECLARACIÓ DE LA X ESCOLA D'ESTIU DE BARCELONA. "Per una nova escola pública". A: *Perspectiva Escolar*, 1975, núm. 4, pàg. 1-12.

DECRETO de 21 de octubre de 1868, determinando la legislación que ha de regir en la segunda enseñanza. Colección Legislativa de España, t. C, pàg. 416-424.

DECRETO de 25 de octubre de 1868, dando nueva organización a la segunda enseñanza. Colección Legislativa de España, t. C, pág. 453-457.

DECRETO de 3 de junio de 1873, reorganizando los estudios de la segunda enseñanza que son necesarios para poder aspirar al título de bachiller. Colección Legislativa de España, t. CX, pág. 1443-1454.

DELVAL, J.; del BARRIO, C. "Un estudio piloto sobre la comprensión del concepto de país". A: *Anuario de Psicología*. 1981, núm. especial de homenaje a Piaget, pág. 109-138.

DENIA, N.; GIRÓ, J.; NAVARRO, J.M. *Elements per a una reflexió sobre l'etnocentrisme als manuals escolars d'història*. Barcelona: ICE Universitat de Barcelona-Fons català de Cooperació al Desenvolupament, 1988.

DEON, V. "Anàlisi lingüística di alguni testi de storia per la scuola dell'obbligo". A: *Protagonisti*, núm. 4, pág. 29-56.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. SECRETARIA GENERAL. *Material didàctic i llibres de text autoritzats per resolució de la Comissió Mixta MEC-Generalitat 1979-1980*. Barcelona: Departament d'Ensenyament, 1981.

D'HOOP J.M. "Un aspect des relations intellectuelles franco-allemandes contemporaines: La cooperation dans la recherche et l'enseignement de l'Histoire". A: *Historiens-Geographes*. núm. 280, París, 1980, pág. 107-113.

DIAZ ALVAREZ, J.R. "Un plan integral sobre el desarrollo práctico de la programación de la Historia a nivel de COU". A: *Revista de Bachillerato*. 1979, núm. 11, pág. 25-31.

DÍAZ SANTILLANA. *Ventanal de España*. Plasencia: Sánchez Rodrigo, 1953.

DICKINSON, A.K. i LEE, P.J. *History teaching and Historical Understanding*. Londres: Heinemann, 1978.

DICKINSON, A.K.; LEE, P.J. i ROGERS, P.J. *Learning History*. Liverpool: Heinemann, 1984.

DIRECCIÓ GENERAL DE ENSENYANZA PRIMARIA. CENTRO DE DOCUMENTACIÓ Y ORIENTACIÓ DIDACTICA. "Educación General Básica. Nueva orientación pedagógica". A: *Vida Escolar*. Diciembre-enero 1970-71, núm. 124-126, pág. 92-98.

DIRECCION GENERAL DE EDUCACION BASICA. "Niveles básicos de referencia del Ciclo Superior (6º, 7º y 8º de E.G.B." A: *Vida Escolar*. Noviembre-diciembre, 1980, núm. 209, pàg. 16-47.

DIRECCIÓN GENERAL DE EDUCACIÓN BÁSICA. *Niveles básicos de referencia del Ciclo Medio (3º, 4º y 5º de E.G.B.)*. A: *Vida Escolar*. Noviembre-diciembre 1980, núm. 209, pàg. 6-15.

DIRECCION GENERAL DE EDUCACIÓN BASICA. "Nuevas orientaciones pedagógicas del área social en la segunda etapa de la Educación General Básica aprobadas por Orden de 29 de noviembre de 1976". A: *Vida Escolar*. Enero-febrero 1977, núm. 185-186.

DIRECCIÓN GENERAL DE ENSEÑANZA PRIMARIA. CENTRO DE DOCUMENTACIÓN Y ORIENTACIÓN DIDÁCTICA. "Educación General Básica. Nueva Orientación Pedagógica". A: *Vida Escolar*. Diciembre-Febrero 1970-1971, núm. 124-126.

DOMINGUEZ, J. *Glorias Hispanas*. Barcelona: Salvatella, 1941.

EDITORIAL TEIDE. *1942/1992, 50 anys*. Barcelona: Teide, 1992.

El libro de España. Huesca: Luis Vives, 1948.

ELLIOT, E.W. *Educating artistic vision*. New York: Macmillan, 1972.

EQUIP DE CIÈNCIES SOCIALS DE "ROSA SENSAT". *Didàctica sobre l'Estatut d'Autonomia. A primera i segona etapa d'E.G.B.*. Barcelona: Ketres, 1977.

Escola Catalana. Publicació de la Delegació d'Ensenyament Català d'òmnium Cultural. DEC-òmnium Cultural. *Trenquem una llança a favor de la història* (Març 1987, núm. 232. pàg. 1).

XVI ESCOLA D'ESTIU DE BARCELONA. "La renovació pedagògica a Catalunya. Criteris de programació i metodologia". A: *Perspectiva Escolar*. 1981, núm. 57.

ESPINAS, J.M. "Que ensenyen? El llautó". A: *Avui*. Barcelona, 15-5-1990.

Escudo Imperial. Burgos: Hijos de Santiago Rodriguez, 1941.

FERNANDEZ, A. i ORTEGA, R. *Demos II, Historia Universal Moderna y Contemporánea*. Barcelona: Ed. Vicens Vives, 1970.

FERNANDEZ, M. "El libro de texto en el desarrollo del currículum". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1989, núm. 168, pàg. 56-59.

FERNANDEZ, E; FORCADELL, C. "La educación en las Constituciones españolas". A: *Historia 16*. 1979, núm. 34, pàg. 19-33.

FERRER GUARDIA, F. *La Escuela Moderna*. Madrid: Ediciones Jucar, 1976.

FERRO, M. *Comment on raconte l'Histoire aux enfants à travers le monde entier*. Paris: Payot, 1981, cap. VII.

FERRO, M. *Cómo se cuenta la historia a los niños en el mundo entero*. Mexico: Fondo de Cultura Económica, 1990.

FIGUEROLA, J. "Montserrat, símbol religiós i nacional". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 70-73.

FLOS I MARGALEF, J. *Flos i Calcat i el col·legi de Sant Jordi*. Barcelona: Caixa d'Estalvis de Catalunya, 1980.

FLOS I CALCAT, F. *Breu resum de la història de Catalunya*, Barcelona: Estampa "La Catalana" de J. Puigventós, 1901.

FONTQUERNI, E.; RIBALTA, M. *L'ensenyament a Catalunya durant la Guerra Civil*. El CENU. Barcelona: Barcanova, 1982.

FRANCOIS, L. *L'enseignement de l'histoire et la compréhension internationale*. Sèvres: UNESCO, Comissió Nacional Francesa, 1951.

FRIEDBURG, L.; VON HUBNER. "Immagine della storia e socializzazione politica". A: BARBAGLI, M. (coor). *Scuola, potere e ideologia*. Bolonia: il Mulino, 1972, pàg. 271-174.

GALINO, Mª A. *Tres hombres i un problema. Feijoo, Sarmiento y Jovellanos ante la educación moderna*. Madrid: CSIC, 1953.

GARCIA CARCEL, R. "Pau Claris: un mite rendable". A: *L'Avenç*. 1882, núm. 50, pàg. 54-58.

GARCIA-PUCHOL, J.A. *El libro de Historia en España 1800-1935*. Tesi doctoral, inèdita, Departament de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona.

GARCIA TOLSA. *Historia de los Pueblos*. Barcelona: Vicens-Vives, 1961.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Material didàctic i llibres de text autoritzats*. Barcelona: Departament d'Ensenyament. Secretaria General, 1983.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Material didàctic i llibres de text autoritzats*. Barcelona: Departament d'Ensenyament. Secretaria General, 1984.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Material didàctic i llibres de text autoritzats. Pre-escolar, EGB i alfabetització d'adults.* Barcelona: Departament d'Ensenyament. Secretaria General, 1986.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Material didàctic i llibres de text autoritzats. Batxillerat, Formació Professional COU.* Barcelona: Departament d'Ensenyament, 1986.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Marcos referencials de programació. Experimentació cicle superior. Desplegament curricular Ciències Socials.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Programa Experimental de Reforma Educativa, 1985.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Experimentació del 1er Cicle d'Ensenyament Secundari. Volum II Disseny Curricular. Àrees/Matèries. Crèdits.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1985.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Curriculum. Educació Primària.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Servei de Difusió i Edicions, 1992.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Història, geografia i trets socio-culturals de Catalunya. Continguts d'aprenentatge amb propostes didàctiques incorporades a les programacions vigents d'Educació general Bàsica, Formació Professional, Batxillerat i COU.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1988.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Disseny Curricular. Ensenyament Primari.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament 1990.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Curriculum. Educació Secundària Obligatòria. Àrea de Ciències socials.* Barcelona: Servei de Difusió i Publicacions, 1993.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Marcos referencials de programació. Experimentació 12-16. Desplegament curricular. Ciències Socials.* Barcelona. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Programa experimental de Reforma Educativa, 1988.

GERMANIA 75. "Un proyecto experimental de didáctica de la historia para 1º de Bachillerato". A: *Revista de Bachillerato*. 1978, núm. 5, pàg. 41-47.

GOMEZ MOLLEDA, M.D. *Los reformadores de la España contemporánea.* Madrid: CSIC, 1966.

GRUPO CRONOS (coord). *Proyectos de enseñanza de las ciencias sociales (Educación Secundaria Obligatoria)*. Salamanca: Amarú Ediciones, 1991.

GUARRACINO, S. *Guida alla storiografia e didattica della storia. Per insegnanti di scuola media e superiore*. Roma: Editori Riuniti, 1983.

GUARRACINO, S. "Nuovi manuali e immagine della storia". A: *Riforma della scuola*. 1978, núm. 5, pàg. 57-61.

GUARRACINO, S. "Storie di manuali e manuali di storia". A: *Formazione*. 1981, núm. 0/1, pàg. 4-16.

GUARRACINO, S. i RAGAZZINI, D. *Storia e insegnamento della storia. problemi e metodi*. Milà: Feltrinelli, 1980.

GUARRACINO, S. *Guida alla storiografia e didattica della storia. Per insegnanti di scuola media e superiore*. Roma: Ed. Riuniti, 1983.

GUEX, F. : *Histoire de l'Instruction et de l'Education*. Lausanne: Payot et Cie. Editeurs, 1906.

GUIMERA, C. "El profesor d'Història de secundaria". A: *Crònica d'Ensenyament*, 1992, núm. 49, pàg. 32-33.

GUIMERA, C. i CARRETERO, M. "El profesor y las visiones de la Historia". A: *Historia 16*. 1992, núm. 194, pàg. 119-122.

GUIMERA, C. i CARRETERO, M. "El pensamiento del profesor de Historia de secundaria" A: *Studia Paedagogica*. 1992 (en premsa).

GURI, A. *Historia Moderna y Contemporanea y de España*. León: Everest, 1970.

GURI, A. *Historia Universal*. León: Everest, 1965.

GUTIERREZ, Ll. *Puig Castellar. Els ibers*. Barcelona: Ed. Graó, Col. Biblioteca de la Classe, núm. 28, 1987.

Grans Temes l'Avenç. L'Avenç. "L'Institut-Escola: 1932-1939. Un fructífer assaig per al segon ensenyament", Barcelona, 1982.

GRUP DE CIENCIES SOCIALS DE "ROSA SENSAT". *Les ciències socials a la segona etapa d'E.G.B.*. Barcelona: Rosa Sensat-Ed 62, 1981.

GRUPO GARBI. "Las ciencias sociales y las nacionalidades". A: *Revista de Bachillerato*. 1978, núm. 5, pàg. 78-79.

HARO SABATER, J. "Algunas sugerencias sobre el trabajo en grupo entre profesores de Geografía e Historia". A: *Revista de Bachillerato*. 1978, suplemento del núm. 5, pàg. 25-31.

HENRIOT, J. *L'enfant devant l'histoire. Le laboratoire de psychopédagogie de l'ENS de Saint-Cloud*. Paris: Institut Pédagogique National, 1958.

HER MAJESTY'S STATIONERY OFFICE. *History from 5 to 16*. Londres: Curriculum matters 11. An HMI series, 1988.

HERNANDEZ, F.X. *Lluci Emili Patern. Legionari i ciutadà romà*. Ed. Graó, Col. Biblioteca de la Classe, núm. 1, 1984.

HERNANDEZ, F.X. *Ensenyar Història de Catalunya*. Barcelona: Graó, 1990.

HERNANDEZ, F. X.; SANTACANA, J. "El futuro de la historia en la reforma educativa". A: *Aula de innovación educativa*. 1992, núm. 8, pàg. 37-40.

HERRERO SALGADO, C. *Preparaciones escolares*. Valladolid: Miñon, 1956, pàg. 507-563.

Historia de España. Madrid: SM, 1961.

Historia de España. Zaragoza: Luis Vives, 1944.

Historia de España. Zaragoza: Luis Vives, 1952.

HISTORY WORKING GROUP. *National Curriculum. Final Report*. Department of Education and Science and the Welsh Office, 1990.

IMBERNÓN, F. i CASAMAYOR, G. "Más allá del libro de texto". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1985, núm. 122, pàg. 10-11.

INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ (IME). *L'escola sota el franquisme. Què s'aprenia amb els llibres de text*. Publicacions de l'institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, 1988.

JANER, O. "La història i el medi propi". A: *Perspectiva escolar*. 1976, núm. 5., pàg. 12-16.

JANER, O.: COLOMER, L. "L'ensenyament de la història i la qüestió nacional. Algunes consideracions didàctiques i de contingut". A: *Perspectiva escolar*. 1977, núm. 11, pàg. 12.

JEFFREYS, M. C. *History in schools: the study of development*. Londres: Pitman, 1959.

JIMENEZ-LANDI, A. *La Institución Libre de Enseñanza y su ambiente. Los orígenes.* Madrid: Ed. Taurus, 1973.

"La estrategia de la recatalanización". A: *El Periódico*. Barcelona, 28-X-1990, pàg. 26-27.

L'Avenç. Els mites de la Història de Catalunya (núm. 50), Barcelona, 1982.

L'Avenç. Catalunya mite a mite (núm. 150), Barcelona, 1991.

LAYTON, D.: *Science for the People. The origins of the School science curriculum in England*, London: Georg Allen and Unwin, 1973.

LEON, A.: *Histoire de l'enseignement en France*. Paris, P.U.F., 1977.

Ley de 21 de diciembre de 1965, sobre reforma de la Enseñanza Primaria. Boletín Oficial del Ministerio de Educación Nacional, 3 de enero de 1966.

Ley de Educación primaria. Texto refundido por Decreto de 2 de febrero de 1967. Madrid: Escuela Española, 1967, capítulo IV, artículo 37, apartado B, pàg. 18.

Ley 19/ 1979, de 3 de octubre, por la que se regula el conocimiento del ordenamiento constitucional en Bachillerato y en Formación Profesional de primer grado. Boletín Oficial del Estado, 6-X-1979.

Ley 14/1970, de 4 de agosto, general de Educación y Financiamiento de la Reforma Educativa. Boletín Oficial del Estado, 6 de agosto 1970.

Ley de Instrucción pública de 9 de septiembre de 1857. Colección Legislativa de España, t. LXXIII, pàg. 256-305.

LINE STAFF, INVESTIGACIÓ I MARKETING. *Resultats estudi quantitatiu: coneixements història de Catalunya* Barcelona: Juny de 1991 (policòpia).

LLORENS, M. "Utilización de diapositivas en la clase de Historia". A: *Revista de Bachillerato*. 1978, suplemento del núm. 5, pàg. 66-69.

LLORENS, M. "Dificultades en la asimilación de los "modelos" usados por las Ciencias Históricas por parte de los alumnos de 1er curso de BUP". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1977, núm. 34. pàg. 8-11.

LUC, J.N. *La enseñanza de la historia a través del medio*. Madrid: Cincel-Kapelusz, 1981.

- LUIS GOMEZ, A. *La geografía en el bachillerato español (1836-1970)*. Barcelona: Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona, 1985, pàg. 220.
- LUIS, A.; URTEAGA, L. "El estudio del medio y Heimatkunde en la geografía escolar". A: *Geo-crítica*, 1982, núm. 38.
- MARAVALL, J. A. *El sentimiento de nación en el siglo XVIII: la obra de Forner*. Puerto Rico, La Torre, 1967.
- MARAVALL, J.A. "Mentalidad burguesa e idea de la historia en el siglo XVIII" A: *Revista de Occidente*. 1972, nº 107, Madrid.
- MARECHAL, P. *L'initiation à l'histoire par le document (3 vols.)*. Paris: Colin, 1969.
- MASJUAN, J.M. "Algunes consideracions sobre les ciències socials". A: *Perspectiva Escolar*. 1976, núm. 5., 8-10.
- MARTÍ, R. "Els almogàvers no van caure d'una figuera". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 22-25.
- MARTIN REDONDO, G. "Mis tres cursos de experiencia en 1º de Bachillerato". A: *Revista de Bachillerato*. 1978, suplemento del núm. 5, pàg. 54-57.
- MARTÍ, R. "Els almogàvers no van caure d'una figuera". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 22-25.
- MARTINEZ SHAW, C. "L'exclusió catalana d'Amèrica. Punt i final?". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 34-38.
- MATA, M. "Els nous programes d'Educació General Bàsica a les Comunitats Autònomes". A: *Perspectiva Escolar*. 1981, núm. 56, pàg. 15.
- MEEK, R. *Los orígenes de la ciencia social. El desarrollo de la teoría de los cuatro estadios*. Madrid: Siglo XXI, 1981.
- MELCON, J. *La enseñanza de la geografía y el profesorado de las escuelas Normales (1882-1915)*. Barcelona: CSIC- Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1989.
- MINISTERIO DE EDUCACION Y CIENCIA. *Proyecto para la reforma de la enseñanza. Educación infantil, primaria, secundaria y profesional. Propuesta para debate*. Madrid: Centro de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia, 1987.
- MINISTERIO DE EDUCACION Y CIENCIA. *Libro Blanco. Para la Reforma de Sistema Educativo*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, 1989.

MINISTERIO DE EDUCACION Y CIENCIA. *Diseño Curricular Base. Educación Secundaria Obligatoria (2. Vol.)*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, 1989.

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA. "Segunda etapa de Educación General Básica. Nuevas Orientaciones Pedagógicas". A: *Vida Escolar*. Abril-junio 1971, núm. 128-130.

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA. "Educación General Básica. Orientaciones pedagógicas. Orden por la que se prorrogan y completan las orientaciones pedagógicas para la Educación General Básica". *Boletín Oficial del Estado*, 2-VII-1971, pàg. 13805.

MINISTERIO DE EDUCACIÓN. *Historia de la Educación en España*. Madrid: Libros de bolsillo de la "Revista de Educación", 1979.

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA. *Historia de la Educación en España, de las Cortes de Cadiz a la revolución de 1868*. Vol. 2. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia (Ed), 1979, pàg. 244-302.

MINISTERIO DE EDUCACION NACIONAL (Ed.). *Legislación de enseñanza media. Tomo V, Planes de estudio (1787-1938)*. Madrid: Dirección General de Enseñanza Media, 1964, pàg. 161-169.

MOGA, A.; DOLCET, J. *Compendi de recursos didàctics per a la coneixença del medi nacional*. Barcelona: La Llar del Llibre, 1990.

MONÉS, J. *El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1838-1938)*. Barcelona: La Magrana, 1977.

MORENO ALONSO, M. *Historiografía Romántica Española. Introducción al Estudio de la Historia en el siglos XIX*. Sevilla: Universidad de Sevilla, 1979.

MUNTADA BACH, J. ; *España es mía !*. Barcelona: Editada per l'autor, 1958.

MUNTADA, J. *Santa Tierra de España*. Barcelona: Focus, 1951.

NOVAK, J. D. *A Theory of Education*. Cornell: University Press, 1977.

NOVAK, J. D.; GOWIN, D. B. *Learning how to learn*. Cambridge: Cambridge University Press, 1984.

ORDEIX, L.; SANTACANA, J. *El patrimoni cultural*. Barcelona: Graó, 1993.

ORDRE de 16 d'agost de 1982, per la qual es regulen els ensenyaments del cicle mitjà d'Educació General Bàsica.. Recollit a: DIRECCIÓ GENERAL D'ENSENYAMENT PRIMARI. "Orientacions i programes bàsics de cicle mitjà d'EGB". A: *Full d'informació a les escoles*. 1982, especial núm. 19, pàg. 2-16.

ORDRE d'11 de maig de 1981, per la qual es regulen els ensenyaments de Parvulari i Cicle Inicial d'Educació General Bàsica. D.O.G. 8/7/1981.

ORDEN de 6 de mayo de 1982, por la que se regulan las enseñanzas del Ciclo Medio de la Educación General Básica. B.O.E. 14 mayo 1982.

ORDRE de 23 de juliol de 1984, per la qual s'aprova el pla d'experimentació de la reforma del Cicle Superior d'E.G.B. i del primer Cicle d'Ensenyament Secundari i es fan públics els centres de Catalunya que la portaran a terme en fase inicial, durant el curs acadèmic 1984-85.. DOGC 8-VIII-1984, reproduït a: GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT *Experimentació del Cicle Superior d'Educació General Bàsica*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1985, pàg. 3-4.

ORDRE de 20 de juliol de 1988 per la qual s'incorporen objectius i continguts de geografia, història i trets socio-culturals de Catalunya a l'Educació General Bàsica, al Batxillerat i a la Formació Professional (DOGC 22-VII-1988).

ORTIZ, L. *Glorias Imperiales*. Madrid: Magisterio Español, 1940.

OTAMENDI, M. *Cruzada de España*. Madrid: Escuela Española, 1941.

PAGÈS, P. *L'Arnau, revolucionari i milicià. La Guerra Civil Espanyola*. Barcelona: Grao, Col. Biblioteca de la Classe, núm. 10, 1985.

PAGÈS, J. "Les ciències socials i l'estudi del medi". A: *Perspectiva Escolar*. 1985, núm. 92.

PESET, J.L.; GARMA, S.; PEREZ GARZON, J.S. *Ciencias y enseñanza en la revolución burguesa*. Madrid: Siglo XXI, 1978.

PESQUEIRA, F. "Després del vuitè, la formació professional?". A: *Perspectiva Escolar*. 1978, núm. 21, pàg. 2-6.

PEREZ, C. *Historia y geografía. Narraciones i lecturas*. Madrid: Ed. Atlas, 1946, pàg. 161.

Perspectiva Escolar. Publicació de Rosa Sensat. "Refent l'escola... 1931- 1938, textos legals i documents", (núm. 8-9, juliol-setembre 1976), Barcelona, 1976, pàg. 13-17.

Perspectiva Escolar. Publicació de Rosa Sensat. "El cinquentenari de l'Institut-Escola de la generalitat (1932-1939)", (núm. 63, març 1982), Barcelona, 1982, pàg. 2-46.

PIAGET et al. *Tendencias de la investigación en las ciencias sociales* Madrid: Alianza Universidad, 1975, pàg. 44-121.

PIÑOL, R.M. "La Generalitat enviará al Ministerio su propuesta para reformar los libros de texto". A: *La Vanguardia*. Barcelona, 6-4-1990.

PLA CARGOL, J. *Las civilizaciones*. Gerona: Dalmau, 1953.

PLAN DE ESTUDIOS DE 20 DE SEPTIEMBRE DE 1938. *Ley de 20 de septiembre de 1938. reforma de la Segunda Enseñanza*. Boletín Oficial del Estado de 23 de septiembre, 1938.

PLANAS, J. "Los enseñantes ante el futuro de la F.P.". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1975, núm. 6, pàg. 21-22.

PLANAS, J. "La F.P.-1, una Enseñanza Media de Segunda". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1976, núm. 15, pàg. 11-12.

PONTECORVO, C. et al. *Insegnare con i nuovi programmi nelle scuola elementare*. StoriaMilà: Fabbri Editori, 1987.

PORTAL, C. *The history curriculum for teachers*. Londres: Falmer Press, 1987.

PORTELLA, J. "El mite del Conqueridor". A: *L'Avenç*. 1982, núm. 50, pàg. 48-52.

PRATS, J.; PANIAGUA, X. "Didáctica de la Historia en 1º de BUP, la experiencia del "Grup Germania-75". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1977, núm. 34. pàg. 16-19.

PREVIO, J. *Así es España*. Madrid, 1950.

Proyecto de ley de Instrucción pública, presentado por el Sr. Ministro de Fomento. Diario Congreso, sesión de 22 de diciembre de 1855, vol. XI, pàg. 9351-9368.

Proyecto de Ley leído por el Sr. Ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes para la Reorganización de la Primera y Segunda Enseñanza. Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes de la república Española. Apéndice nº 9 a la sesión del 9 de diciembre de 1932, pàg. 1-8.

PUJOL, E. *El descrèdit de la història*. Barcelona: Llibres del Segle, 1993.

QUARENghi, E. "Per una discussione sul significato e l'uso della immagine fotografica come strumento per la ricostruzione della storia contemporanea". A: *La storia: fonti orali nella scuola*. Venecia: Ed. Manilo, 1982, pàg. 237-244.

RAHOLA, F. "Com va començar l'aventura editorial". A: *L'Avenç*. 1985, núm. 83, pàg. 34-35.

RAHOLA, F. et al. *Apto. Introducció al Bachillerato*. Barcelona: Teide, 1962.

Real decreto de 14 de octubre de 1824. Decretos del Rey Fernando VII, t. IX, pàg. 6-32.

Real decreto de 4 de agosto de 1836. Colección de Decretos de S.M. la reina Doña Isabel, t. XXI, pàg. 301-328.

Real decreto de 17 de septiembre de 1845. Colección de Decretos, t. XXXV, pàg. 197-246.

Real decreto de 8 de julio de 1847. Colección Legislativa de España, t. XLI, pàg. 295-317.

Real decreto de 28 de agosto de 1850. Colección Legislativa de España, t. L, pàg. 772-809.

Real decreto de 10 de septiembre de 1852. Colección Legislativa de España, t. LXII, pàg. 25-126.

Real decreto de 26 de agosto de 1858, aprobando el programa general de estudios de segunda enseñanza. Colección Legislativa de España, t. LXXXVI, pàg. 206-210.

Real decreto de 9 de octubre de 1866 reformando los estudios de segunda enseñanza. Colección Legislativa de España, t. XCVI, pàg. 681-688.

Real decreto de 29 de diciembre de 1876, autorizando al ministro de Fomento para que presente a las Cortes el adjunto proyecto de ley de bases para la formación de la ley de Instrucción Pública. Colección Legislativa de España, t. CXVII, pàg. 874-881.

Real decreto de 13 de agosto de 1880, introduciendo varias reformas en el actual plan de estudios. Colección Legislativa de España, t. CXXV, pàg. 205-227.

Real decreto de 18 de agosto de 1885. Colección Legislativa de España, t. CXXXV, pàg. 426-458.

Real decreto de 16 de septiembre de 1894, reorganizando la segunda enseñanza. Colección Legislativa de España, pàg. 624-655.

Real decreto 69/1981, de 9 de enero de ordenación de la Educación General Básica y fijación de las enseñanzas mínimas para el Ciclo Inicial . BOE 17-Enero-1981.

Real orden de 29 de octubre de 1836. Colección de Decretos de S. M. la reina Doña Isabel, t. XXI, pág. 496-504.

Real orden de 14 de agosto de 1849. Colección Legislativa de España, t. XLVII, pág. 639- 643.

Real orden de 30 de noviembre de 1894 fijando el nuevo cuadro de estudios para la segunda enseñanza. Colección Legislativa de España, t. CLVI, pág. 783-787.

REINHARD, M. *L'enseignement de l'histoire et ses problemes*. Paris: PUF, 1957.

RIBAS MASSANA, A. *L'economia catalana sota el franquisme* Barcelona: Ed. 62, 1979.

RICUPERATI, G. "Tra didattica e politica: appunti sull'insegnamento della storia". A: *Rivista de storia contemporanea*. 1972, núm. 4, pág. 496-516.

RICUPERATI, G. "Sotoriografia e insegnamento della storia". A: *Passato e presente*. 1982, núm. 2, pág. 183-200.

RIERA, I. "El Congrés va a l'Escola". A: *Perspectiva Escolar*. 1977, núm. 11, pág. 6.

RIERA, S. "La Generalitat de Catalunya i el Consell de Cent: dues institucions massa poc estudiades". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pág. 30-33.

ROCA, F.; VINYES, R. "Per traspasar la boira". A: *L'Avenç*. 1986, núm. 93, pág. 70.

ROGER, P.J. *The New History, Theory into Practice*. Londres: The Historical Association, 1980.

ROGLAN, J. "Libros de BUP y COU falsean la historia de España y Catalunya". A: *El Periodico*. Barcelona, 13-5-1990.

ROGLAN, J. "La ideologia propicia una literatura delirante". A: *El Periodico*. Barcelona, 13-5-1990.

ROSSI, F. "I manuali di storia nella scuola media". A: *Formazione*. 1983, núm. 2-4, pág. 6-8.

RUBIO, J. *La emigración de la guerra civil de 1936-39. Historia del éxodo que se produce al final de la II República.* 3 vols. Madrid: Librería Editorial San Martín, 1977.

RUIZ BERRIO, J. *Política escolar de España en el siglo XIX (1808-1833).* Madrid: CSIC, 1970,

SAÏD, E. *L'orientalisme; l'Orient créé par l'Occident.* Paris: Seuil, 1980.

SANCHEZ, J.E.; VIVES, J. "El tronc comú. Situació del debat i perspectives". A: *Perspectiva Escolar.* 1978, núm. 21, pàg. 11-15.

SANCHEZ, J. E. "La Formación Profesional: Una improvisación que no terminó en genialidad". A: *Cuadernos de Pedagogía.* 1976, núm. 21, pàg. 18-19.

SAUCIER, R. *Comment enseigner l'histoire. Guide pour les professeurs de l'enseignement secondaire.* Montreal: Centre de Psychologie et de Pédagogie, 1966.

SCHUEDDEKOPF, O.E. *L'enseignement de l'histoire et la révision des manuels d'histoire.* Estrasburg: Conseil de la Coopération Culturelle du Conseil de l'Europe, 1967.

SEMINARIO DE DIDACTICA DE LA HISTORIA. *Hacer historia, primera fase de investigación.* Barcelona: ICE-UAB, 1981.

SEMENT JOSA, J. "La enseñanza de las Ciencias naturales en la Escuela Moderna de Ferrer i Guardia". A: *Cuadernos de Pedagogía.* 1975, núm. 2, pàg. 21-24.

SERRA I ROCA, M. *Història general de Catalunya. Des dels temps prehistòrics fins als nostres dies.* Barcelona: Miquel Seguí-Editor, 1907.

SERRANO, A. *España es así.* Madrid: Escuela Española, 1945.

SERVICIO DE PUBLICACIONES DEL MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA. *Programas renovados de Educación Preescolar y Ciclo Inicial.* Madrid: Editorial Escuela Española, S.A., 1987, pàg. 8.

SHEMILT, D. *History 13-16. Evaluation Study.* Edimburg: Schools Council History 13-16 Project, Holmes Mc Dougall, 1980.

SOBREQUÉS, S. *Hispania. Historia política y cultural de España.* Barcelona: Teide, 1960.

SOLA, P. *Las escuelas racionalista en Catalunya.* Barcelona: Tusquets, 1977.

SOLANA, E. *La patria española*. Madrid: Escuela Española, 1955.

STENHOUSE, L. *An Introduction to curriculum research and development*. Londres: Heinemann, 1978.

TEJEDOR, J. *Historia Moderna y Contemporánea y de España*. Barcelona: Casals, 1970.

TIBONE, M.L. *Il museo, un incontro nuovo*. Torino: Paravia, 1977.

TORRES, J. "Libros de texto y control del currículum". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1989, núm. 168, pàg. 50-55.

TORRES, X. "El bandolerisme català del barroc: gènessi i ressò d'un mite". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 66-69.

TORTAJADA, J. i SEGURA, M. *Historia Moderna y Contemporánea Universal y de España*. Madrid: Ed. Ruiz, 1970.

TREPAT, C.: *El currículum de Ciències Socials a l'etapa 12-16 i els resultats d'aprenentatge en el contingut específic d'Història*. Barcelona: 1992. Tesí presentada en el Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona.

TRIBO, G. *Perot Rocaguinarda. El bandolerisme a Catalunya*. Barcelona: Ed. Graó, Col. Biblioteca de la Classe, núm. 2, 1985.

TURIN, Y. *La educación y la escuela en España de 1874 a 1902. liberalismo y tradición*. Madrid: Aguilar, 1967, pàg. 289.

UCELAY DA CAL E. "Una visió de conjunt impossible? Reflexions sobre l'última dècada de la historiografia catalana". A: *L'Avenç*, 1992, núm. 165, pàg. 59.

UCELAY DA CAL, E. "La llegenda dels tres presidents". A: *L'Avenç*, núm. 50, pàg. 60-66.

UNESCO. "Conversaciones franco-españolas para la revisión bilateral de los manuales escolares de Historia". A: *Hispania*. 1963, núm. 101.

UNESCO. *Musées, imagination et éducation* Paris: Unesco, 1973.

VALLS MONTÉS, R. *La interpretación de la Historia de España, y sus orígenes ideológicos, en el bachillerato franquista (1938-1953)*. Valencia: ICE de la Universidad Literaria de Valencia, 1984.

VERGÉS, O. *Cives. Historia Moderna y Contemporánea*. Barcelona: Teide., 1970.

- VICENS, J. *Nociones de Geografía e Historia*. Barcelona: Teide, 1957 (1944).
- VICENS, J.; SOBREQÜÉS, S. *Agora, Curso de Historia Mundial*. Barcelona: Teide, 1958.
- VICENS, J. i SOBREQÜES, S. *Agora. Curso de Historia Mundial. Esades Moderna y Contemporánea*. Barcelona: Teide, 1954, pàg. 185.
- VICENS, J. i SOBREQÜES, S. *Cives*. Barcelona: teide, 1962, pàg. 279.
- VICENS, J. et al. *Emporion II. Historia Universal Moderna y Contemporánea*. Barcelona: Ed. Vicens Vives, 1970.
- VIDAL PLA, J. "La Guerra dels Segadors. Mite i història". A: *L'Avenç*. 1991, núm. 150, pàg. 40-61.
- VIGON, J. *Historia de España seleccionada en la obra del maestro Marcelino Menéndez Pelayo*. Madrid: Fax, 1946.
- VILLAR, A. *Paisaje y Espíritu de España*. Barcelona: Salvatella. 1951.
- VYGOTSKY, L. S. *Thought and Language*. Cambridge: Inst. of Technology, 1934.
- WHITE, H. *El contenido de la forma. Narrativa, discurso y representación histórica*. Barcelona: Paidós, 1992.
- ZABALZA, M.A. "Problemàtica didàctica del libro de texto", ponencia presentada en las jornadas de trabajo sobre el libro de texto, organizadas por el Gabinete de Medios Didácticos del Ministerio de Educación y Ciencia. Madrid, 1985.
- ZARAGOZA, G. "Algunas ideas sobre la nueva historia". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1975, núm. 7-8, pàg. 54-55.
- ZARAGOZA, G. "Prácticas de Historia". A: *Cuadernos de Pedagogía*. 1977, núm. 34, pàg. 43-46.

